

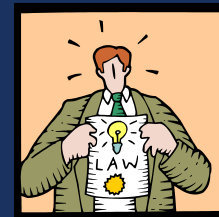

Η Προτεραιοποίηση στη Νομοθεσία

DR CONSTANTIN STEFANOU

DIRECTOR – SIR WILLIAM DALE CENTRE FOR
LEGISLATIVE STUDIES

Ποιός προτεραιοποιεί;

- Σε κάθε χώρα υπάρχει – επίσημα ή ανεπίσημα – ένας θεσμός ή γραφείο ή επιτροπή το οποίο προτεραιοποιεί τα σχέδια νόμων.
- Σε πολλές χώρες είναι η λεγόμενη «επιτροπή για τη νομοθεσία» (committee on legislation) που συνήθως υπάγεται στο Υπουργικό Συμβούλιο ή το γραφείο του Πρωθυπουργού.
- Άλλες χώρες δεν έχουν συγκεκριμένο θεσμό ή γραφείο και στέλνουν τις προτάσεις τους για συγγραφή νομοθεσίας στο νομοτεχνικό γραφείο το οποίο προτεραιοποιεί με δικό του τρόπο.

Ποιός προτεραιοποιεί;

- Η προτεραιοποίηση είναι μια διαδικασία που πραγματοποιείται σε δύο επίπεδα:
 - a) Το κυβερνητικό/εκτελεστικό επίπεδο, όπου αποφασίζεται το αν και κατά πόσο είναι θεμιτό να συγγραφεί μία συγκεκριμένη νομοθεσία.
 - b) Το επίπεδο νομοτεχνικού γραφείου, όπου θα μεταφραστούν οι στόχοι της πολιτικής σε συγκεκριμένες νομοθετικές προτάσεις.

Ποιός προτεραιοποιεί;

- Οι περισσότερες χώρες δεν δημοσιοποιούν τα «επίσημά» τους κριτήρια προτεραιοποίησης:
 - μερικές φορές υπάρχουν κριτήρια τα οποία όμως είναι είτε εμπιστευτικά είτε απόρρητα (π.χ. Η Αγγλία)
 - μερικές φορές δεν υπάρχουν «επίσημα» κριτήρια και η προτεραιοποίηση είναι αυθαίρετη ή υποκειμενική (συνήθως μείγμα πολιτικών και γραφειοκρατικών επιλογών)
 - μερικές φορές η προτεραιοποίηση είναι καθαρά πολιτικό ζήτημα (π.χ. Το γραφείο του Πρωθυπουργού ή του Προέδρου θα αποφασίσει και θα ειδοποιήσει το νομοτεχνικό γραφείο)

Ποιός προτεραιοποιεί;

- Η προτεραιοποίηση της νομοθεσίας θέτει τον τόνο και την κατεύθυνση της κυβέρνησης. Με αυτή την έννοια είναι περισσότερο **πολιτικό** παρά τεχνικό ζήτημα. Σαν πολιτικό ζήτημα συχνά υπόκειται σε προβληματισμούς δημοσίου συμφέροντος, όπως αυτοί προσδιορίζονται από την πείρα και την λογική και όπως συνυπάρχουν με τις εκάστοτε πολιτικές προτεραιότητες.

Διαδικασία και Χρονικός Προσδιορισμός

- Οι περισσότερες κυβερνήσεις ιεραρχούν τις προτεραιότητές τους σε ετήσια βάση.
- Συνήθως τα Υπουργεία προτείνουν ένα αριθμό νέων νομοσχεδίων μερικά από τα οποία θα επιλεγούν.
- Τα προτεινόμενα νομοσχέδια που εγκρίνονται γίνονται το ετήσιο νομοθετικό πρόγραμμα της κυβέρνησης το οποίο και τηρείται (με εξαίρεση τις έκτακτες ανάγκες).
- Όταν η επιλογή των νομοσχεδίων έχει τελειώσει τότε το κεντρικό νομοτεχνικό γραφείο θα έχει καλύτερη ιδέα του μεγέθους της δουλειάς και θα μπορέσει να θέσει τις δικές του προτεραιότητες.

Διαδικασία και Χρονικός Προσδιορισμός

- Είναι προφανές ότι οι θεσμοί ή τα γραφεία ή οι επιτροπές τα οποία προτεραιοποιούν πρέπει να έχουν πολύ καλή γνώση των στόχων της κυβέρνησης αλλά και των κοινωνικών/οικονομικών και πολιτικών θεμάτων που επηρεάζουν τη χώρα.
- Αν και σπάνια γίνονται επίσημα γνωστά τα κριτήρια της προτεραιοποίησης, συνήθως εμπίπτουν σε 5 κατηγορίες:

Τα κριτήρια της Προτεραιοποίησης

1. Η σημασία του προβλήματος το οποίο επηρεάζει η προτεινόμενη νομοθεσία.
2. Οι συνέπειες της προτεινόμενης νομοθεσίας.
3. Η πρακτική και δημοσιονομική δυνατότητα υλοποίησης της προτεινόμενης νομοθεσίας.
4. Ο χρονικός προσδιορισμός (timing) της προτεινόμενης νομοθεσίας.
5. Η δυνατότητα της χώρας να συγγράψει την προτεινόμενη νομοθεσία.

(also see Seidman, Seidman and Abeyeskere, 2000)

1. Η σημασία του προβλήματος το οποίο επηρεάζει η προτεινόμενη νομοθεσία

- Νομοσχέδιο προϋπολογισμού.
- Οικονομικές προτεραιότητες (πχ ανάπτυξη, εμπόριο, νομισματική πολιτική κλπ).
- Κοινωνικές προτεραιότητες (πχ αναδιανομή του πλούτου, κοινωνική μηχανική κλπ).
- Διεθνείς «υποχρεώσεις».
- Τρέχοντα δημοφιλή θέματα.

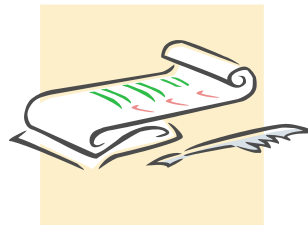
2. Οι συνέπειες της προτεινόμενης νομοθεσίας

- Οικονομικές επιπτώσεις (έχουμε τα λεφτά;)
- Κοινωνικές επιπτώσεις (ταιριάζει το ίδιο μέγεθος σε όλους;)
- Πολιτικές επιπτώσεις (είναι συμβατό με τους στόχους της κυβέρνησης;)
- Διεθνείς επιπτώσεις (τι θα πουν οι άλλοι;)

3. Η πρακτική και δημοσιονομική δυνατότητα υλοποίησης της προτεινόμενης νομοθεσίας

- Προτάσεις για ανεφάρμοστα/απραγματοποίητα σχέδια νόμων θα βλάψουν την αξιοπιστία της κυβέρνησης και ίσως της χώρας.
- Η δυνατότητα να υλοποίησης είναι πολύ σημαντική για την επιτυχία των προτεινόμενων νομοσχεδίων.
- Το κόστος και οι πόροι για την υλοποίηση πρέπει να εξεταστούν από κοινού.

4. Ο χρονικός προσδιορισμός (timing) της προτεινόμενης νομοθεσίας

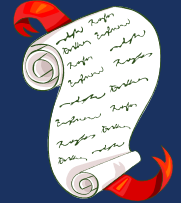
- Σε ότι αφορά τον χρονικό προσδιορισμό υπάρχουν δύο θέματα:
 - Πόσο σύντομα θέλει το νομοσχέδιο η κυβέρνηση
 - Πολιτικές προτεραιότητες
 - Οικονομικοί περιορισμοί (π.χ. use it or lose it)
 - Πόσο σύντομα μπορεί το κεντρικό νομοτεχνικό γραφείο να συγγράψει το νομοσχέδιο
 - Πόσος χρόνος χρειάζεται αντικειμενικά για το συγκεκριμένο νομοσχέδιο
 - Πόσα άλλα νομοσχέδια πρέπει να συγγραφούν

5. Η δυνατότητα της χώρας να συγγράψει την προτεινόμενη νομοθεσία.

- Είναι εκπαιδευμένοι οι νομοτεχνικοί;
- Τα πρακτικά προβλήματα συχνά παίζουν σημαντικό ρόλο (π.χ. Υπάρχουν αρκετοί νομοτεχνικοί;)
- Η μεταφορά διεθνών συμφωνιών απαιτεί ιδιαίτερες γνώσεις και νομοτεχνικές δεξιότητες τις οποίες μερικά εθνικά νομοτεχνικά γραφεία δεν έχουν. Είναι αρκετά εκπαιδευμένοι οι νομοτεχνικοί;
- Υπάρχουν ιδιωτικές δικηγορικές εταιρείες που μπορούν να βοηθήσουν;

Προτάσεις

- Η κυβέρνηση πρέπει να αναθέσει την προτεραιοποίηση σε συγκεκριμένο φορέα ή ομάδα κρατικών λειτουργών.
- Η ομάδα ή φορέας πρέπει να προτεραιοποιεί με βάσει επίσημα, τυπικά και διαφανή κριτήρια.
- Η προτεραιοποίηση πρέπει να παραμείνει ένα έργο που καθοδηγείται προτίστως από την κυβέρνηση.